

*Prajeme Vám všetko, čo radosť vzbudí,
prajeme Vám veľa lásky, to preto, že spája ľudí.
Nech sa Vám na stromčeku iba šťastie ligoce,
prajeme Vám zo srdca krásne a požehnané Vianoce!
Krásne vianočné sviatky, dni plné pokoja, lásky
a splnených prání v novom roku želá*

redakčná rada.

Stankovský informátor oslavuje!

V decembri 1990 bolo vydané prvé číslo Stankovského informátora v náklade 100ks. S nápadom vydávať obecné noviny prišla tajomníčka obecného úradu (vtedy Miestneho národného výrobu) pani Emília Petrová. Myšlienka, aby mala obec svoje vlastné noviny jej skrsla v hlave počas školení pre miestnu samosprávu. Hlavnou úlohou novín malo byť informovanie občanov o dianí v obci. Pani tajomníčka mala jasnú predstavu vydávať noviny tak, aby boli pre občanov zdarma. Príprava každého jedného čísla bola veľmi namáhavá a zdĺhavá, noviny sa v počiatku vydávali každý mesiac. Originál sa tvoril doslova ručne. Príspevky od predsedov organizácií, zo školy, škôlky, od katolíckeho či evanjelického pána farára, alebo od občanov Trenčianskych Stankoviec boli prepisované na písacom stroji. Nadpisy a ornamenty, ktoré zdobili titulné strany jednotlivých čísel boli kreslené ručne a až následne bolo všetko skopírované v tlačiarňi. Členmi redakčnej rady boli v začiatkoch okrem pani Petrovej aj pani D. Zemán-

ková (tá bola členkou redakčnej rady až do jej odchodu do dôchodku, bez pol roka neuveriteľných 30 rokov) L. Šedivá, vtedy Husárová, Z. Berková Z. Tanačová, už nebohá pani Z. Pilišová, či pán L. Žiško a mnoho ďalších prispievateľov. Tak ako dnes aj pred tridsiatimi rokmi výtlačky do domácností roznášala po obci doručovateľka pani E. Straková. Odozva od občanov bola veľmi dobrá, boli vďační, že sú „v obraze“. Tu nachádzam prepojenie s informovanosťou občanov o dianí v obci v dnešnej dobe a to prostredníctvom mobilnej aplikácie V obraze. Aj takto sa zmenil spôsob informovanosti po tridsiatich rokoch. Ale myslím si a snáď mi mnohí dajú za pravdu, že nie je nad to prelistovať si noviny. Tak tým našim obecným novinám v mene všetkých, ktorí sa podieľajú na ich zostavovaní želim všetko najlepšie k 30 narodeninám... mnoho ďalších rokov

a ročníkov, nech sa dobre čítajú!

V spolupráci s Emíliou Petrovou napísala Silvia Justusová

Milí spoluobčania,

rok 2020 sa nám blíži ku koncu. Každý rok zvyknem v poslednom čísle Stankovského informátora bilancovať, čo sa v našej obci za celý rok udialo. Nevieť však, či je vôbec v roku 2020 čo bilancovať. Bol to veľmi zvláštny rok, rok poznačený najmä obmedzeniami, testovaniami, zrušenými spoločenskými, kultúrnymi a športovými podujatiami, ako aj zatvorenými školami.

Pandémia ovplyvnila životy nás všetkých. Kým naplno uderila v marci prvá vlna pandémie, stihli sme zrealizovať, myslím si celkom úspešne fašiangové veselie spojené s predajom výborných zabíjačkových špecialít, dobrou muzikou a hlavne dobrou náladou. A to bolo zo spoločenských akcií v našej obci všetko. Vzhľadom na preventívne opatrenia a nezlepšujúcu sa situáciu ohľadne stále sa objavujúcich nových prípadov nákazy v okrese Trenčín, sme sa rozhodli zrušiť všetky spoločenské a kultúrne akcie. Aj aktivity spoločenských organizácií pôsobiach v našej obci boli pozastavené a až na pár výnimiek sa členovia organizácií ani nestretávali.

Veľmi zvláštny rok zažili aj žiaci navštevujúci našu základnú školu. Učitelia, žiaci ale aj ich rodičia si vyskúšali netradičnú formu vzdelávania a to dištančnú. V súčasnosti základnú školu navštevujú len žiaci prvého stupňa, žiaci druhého stupňa sú odkázaní stále na dištančnú formu štúdia. Určite neprežením, keď poviem, že žiaci druhého stupňa strávili tento rok viac času doma ako v škole. Lútujem ich. Je veľmi smutné, keď žiaci druhého stupňa základnej školy, ale aj žiaci stredných škôl, pre ktorých je vzdelanie životne dôležité, musia ostať doma a učiť sa z domu. Kompetentní ľudia by sa už mali konečne zobudiť, prestať sa hádať a nájsť čo najskôr riešenie na návrat detí do škôl. Naša samospráva sa bude

snažiť k návratu všetkých detí do základnej školy prispieť. V súvislosti s pandemiou sa v našej obci uskutočnili dve kolá testovania. Chcel by som vyzdvihnúť ochotu zdravotníckych pracovníkov ako aj dobrovoľníkov zúčastniť sa na testovaní. Spolu s príslušníkmi armády SR a príslušníkmi polície SR vytvorili testovacie tímy, ktoré pracovali na jednotku. Chcem sa touto cestou všetkým poďakovať. Chcem sa v neposlednom rade poďakovať aj občanom, ktorí sa na testovaní zúčastnili.

Pokiaľ ide o investičné akcie obce v roku 2020, možno spomenúť, že v septembri sme otvorili brány nového pavilónu materskej školy, ktorého súčasťou sú dve nové triedy. Mali sme v úmysle urobiť aj deň otvorených dverí, aby občania videli aj zvnútra, čo sa nám podarilo vybudovať. Súčasná situácia nám to však nedovolila. V roku 2020 sa nám podarila zrealizovať rekonštrukcia vonkajšej časti zdravotného strediska. Súčasťou rekonštrukcie budovy zdravotného strediska bola výmena strešnej krytiny ako aj nová fasáda budovy. V druhej polovici roka sa uskutočnila rekonštrukcia chodníka a miestnej komunikácie v časti obce Sedličná od čísla domu 91 po číslo domu 98. Pred samotnou rekonštrukciou chodníka a cesty zrealizovala spoločnosť TVK, a. s. Trenčín, rekonštrukciu vodovodného potrubia vrátane vodovodných prípojk.

V budúcom roku je naplánovaná rekonštrukcia domu smútku, ktorý je v dosť zlom technickom stave, vybudovanie nového chodníka od krčmy „Pod orechom“ smerom k zvonici v časti obce Veľké Stankovce ako aj vybudovanie detského ihriska v areáli materskej školy. Je však možné, že na začiatku nového roka k týmto investičným akciám pribudnú aj ďalšie. V súčasnosti rokujeme aj so spoločnosťou Telekom o vybudovaní optickej siete v našej obci a je možné, že na niektorých miestach, kde sú staré a rozpadnuté chodníky sa tieto budú rekonštruovať.

Milí spoluobčania,

napriek súčasnej neľahkej situácii Vám všetkým chcem zaželať, aby ste boli zdraví, prežili najkrajšie sviatky roka v pohode, pokojnej atmosfére a v kruhu svojich najbližších a najdrahších. Nech už budú opatrenia cez sviatky akékoľvek, treba si zachovať zdravý rozum, brať ohľad na seba ale aj na druhých a do Nového roka 2021 vykročiť tou správnou nohou v nádeji, že ten ďalší rok bude lepší a pozitívnejší.

Váš starosta Martin Markech

OZ obce Trenčianske Stankovce na svojich zasadnutiach dňa 21.09.2020 a 19.10.2020

Schválilo :

- kontrolu plnenia uznesení prijatých na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Trenčianske Stankovce dňa 22.06.2020 a 20.07.2020,
- podanie žiadosti o návratnú finančnú výpomoc na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb od štátu 2020 pre obec Trenčianske Stan-

kovce vo výške 67 408,64 € od Ministerstva financií SR,

- zmenu úlohy v programovom rozpočte z programu 2, podprogram 2.3 presunúť do programu 10, podprogram 10.2 vo výške 35 000 € na Rekonštrukciu zdravotného strediska,
- z dôvodu pripojenia stavby „IBV Priehrada“ Trenčianske Stankovce,

zriadenie vecného bremena na pozemkoch nachádzajúcich sa v okrese Trenčín, v obci Trenčianske Stankovce a katastrálnom území Veľké Stankovce, zapísaných na LV č. 740 a 489, v prospech tretej osoby a to Západoslovenskej distribučnej, a. s. Čulenova 6, Bratislava, IČO: 36 346 331.

Elektroenergetické zariadenia sa nachádzajú na častiach zaťažených nehnuteľností vyznačených v geometrickom pláne na zameranie vecného bremena č. 36335924-140-19 zo dňa 20.06.2019 vyhotoviteľ Ing. Štefan Kajla, overený Okresným úradom Trenčín, katastrálnym odborom pod č. 963/19 dňa 25.7.2020 ako:

- 1) diel 1 – pozemok reg. KN E parc. č. 1248 o výmere 19 m²,
- 2) diel 2 – pozemok reg. KN E parc. č. 1676/102 o výmere 15 m²,
- 3) diel 3 – pozemok reg. KN E parc. č. 1750/1 o výmere 2 m²,
- 4) diel 5 – pozemok reg. KN C parc. č. 1502/3 o výmere 25 m²,
- 5) diel 9 – pozemok reg. KN C parc. č. 1751 o výmere 157 m².

Vecné bremená spočívajú v povinnosti povinného z vecného bremena (obec Trenčianske Stankovce) ako výlučného vlastníka zaťaženej nehnuteľnosti strieť na časti zaťaženej nehnuteľnosti v rozsahu vyznačenom v geometrickom pláne ako koridor vecných bremien:

- a) zriadenie a uloženie elektroenergetických zariadení;
- b) užívanie, prevádzkovanie, údržbu, opravy, úpravy, rekonštrukcie, modernizácie a akékoľvek iné stavebné úpravy elektroenergetických zariadení a ich odstránenie.

Vecné bremená sa zriaďujú **na dobu neurčitú**.

Obec Trenčianske Stankovce ako povinný, zriaďuje vecné bremená za jednorazovú odplatu vo výške **0,68 €**, slovom: **šesťdesiatosem centov** bez DPH za 1 m² výmery zameraných vecných bremien vymedzených geometrickým plánom, t. j. vecné bremená vymedzené geometrickým plánom o výmere 218m² celkom vo výške **150,- €**, slovom: **jednostopäťdesiat EUR** bez DPH, v zmysle Znaleckého posudku č. 99/2019 zo dňa 17.10.2019 vypracovaného odborne spôsobilou osobou Ing. Pavlom Rosívalom. Všetky náklady spojené s katastrálnym konaním vo veci vkladu vecných bremien do katastra nehnuteľností podľa zmluvy, vrátane správneho poplatku za katastrálne konanie vo veci vkladu vecných bremien do katastra nehnuteľností, znáša v plnej výške žiadateľ. (AXOR s. r. o.

- delegovanie týchto zástupcov zriaďovateľa školy do Rady školy pri ZŠ s MŠ Jána Lipského v Trenčianskych Stankovciach:

Bc. Jaroslav Križan, Trenčianske Stankovce 721; p. Galina Dobiašová, Trenčianske Stankovce 286;

p. Peter Justus, Trenčianske Stankovce 693; p. Lýdia Lahká, Trenčianske Stankovce 612.

Súhlasilo:

- s ukončením prenájmu časti pozemku parc. č. C-KN č. 442/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 17,33 m² k. ú. Malé Stankovce pre p. Michala Minárika, bytom Trenčianske Stankovce 353, ku dňu 30.09.2020. Dôvodom ukončenia nájmu je predaj dočasnej stavby, garáže, ktorá sa na pozemku nachádza, novému vlastníkovi.

Určilo:

- z dôvodu hodného osobitného zreteľa, podľa § 9a ods.9, písm. c) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov **prenájom majetku – časť parcely C-KN č. 442/2 o výmere 17,33 m² – zastavaná plocha a nádvorie, k. ú. Malé Stankovce** pánovi Vladimírovi Janičkovi, bytom Selec č.114, za cenu 2 €/m² /rok.

Odôvodnenie :

Pozemok k. ú. Malé Stankovce parc. č. 442/2 je vedený na LV č.231, vlastník: Obec Trenčianske Stankovce. Na jeho jednotlivých častiach sú postavené dočasné stavby – garáže. Bývalý nájomník pozemku a majiteľ garáže, p. Michal Minárik, Trenč. Stankovce 353, predal svoju garáž p. Vladimírovi Janičkovi, bytom Selec č.d.114. Toto je dôvod na uzatvorenie novej nájomnej zmluvy na pozemok pod dočasnou stavbou garáže. Adamovské Kochanovce 57).

V súvislosti so žiadosťou Zuzany Husárovej, Jany Husárovej obe bytom Trenčianske Stankovce 440, Matúša Bittera, bytom Trenčianske Stankovce 79, Lukáša Volníka, bytom Legionárska 660/47 Trenčín (ďalej len „žadateľ“) zo dňa 09.09.2020:

A:

1. Súhlasilo, aby si žiadatelia na vlastné náklady vybudovali dočasnú obslužnú cestu na parcele 245/1 (E-KN č. 447/63) a parcele č. 245/2 (E-KN č. 447/83) k. ú. Rozvadze, vedených na LV č. 454 v prospech obce Trenčianske Stankovce v rozsahu vymedzenom Geometrickým plánom č. 43468608-94/20, vyhotoveným Ing. Tomášom Baďurom dňa

17.9.2020, úradne overeným Okresným úradom Trenčín odbor katastrálny dňa 29.9.2020 pod číslom 1335/2020, v celkovej výmere 617m², a to pre účely realizácie stavieb – dvoch rodinných domov na parcele C-KN č. 143/5 a parcele C-KN č. 143/1, obe parcely k. ú. Rozvadze.

2. Podmienilo súhlas uvedený v písme A bod 1 tohto uznesenia tým, že v prípade budovania komunikácie v plnom profile vrátane chodníka obcou alebo treťou osobou žiadateľa pred zahájením výstavby komunikácie a chodníka zabezpečia na vlastné náklady odstránenie dočasnej obslužnej cesty.

B:

Súhlasilo, aby starosta obce uzatvoril s nájomcom pozemkov - parcela E-KN č. 447/63 a E-KN č. 447/83, k. ú. Rozvadze, vedených na LV č. 454 v prospech obce Trenčianske Stankovce, dohodu, resp. dodatok k nájomnej zmluve, ktorým sa upraví – zníži výmera uvedených parciel o výmeru dočasnej obslužnej cesty bližšie špecifikovanej v písme A bod 1 tohto uznesenia.

Schválilo prenájom :

- parc. C-KN č. 442/2 o výmere 17,33 m² – zastavaná plocha a nádvorie, k. ú. Malé Stankovce z dôvodu hodného osobitného zreteľa, podľa § 9a ods.9, písm. c) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov na dobu neurčitú pánovi Vladimírovi Janičkovi, bytom Selec č.114, v termíne od 01.10.2020, za cenu 2 €/m²/rok.

Zobralo na vedomie :

- Vyhodnotenie čerpania rozpočtu príjmov a výdavkov k 30.6.2020.
- Informáciu o zmene rozpočtu príjmov a súvisiacich výdavkov v časti prijatých dotácií za II. kvartál 2020.
- Správu nezávislého audítora o overení konsolidovanej účtovnej závierky a konsolidovanej výročnej správy k 31.12.2019 obce Trenčianske Stankovce.
- Priebežnú správu o výsledku vykonaných kontrol hlavným kontrolárom v období máj až august 2020.
- Informáciu o vydaní Organizačného poriadku obecného úradu v Trenčianskych Stankovciach účinného od 1.8.2020.

Obecný úrad žiada

Žiadame opätovne občanov, aby neparkovali svoje motorové vozidlá na chodníkoch. Chodníky slúžia pre chodcov a nie pre parkovanie áut. Taktiež žiadame občanov, aby neparkovali svoje motorové vozidlá na miestnych komunikáciách. V prípade potreby údržby sa môže stať, že miestna komunikácia nebude vzhľadom na mnohé prekážky (autá) udržiavaná (sneh nebude odhrnutý), keďže nechceme poškodiť váš majetok. Bud'me ohľaduplní voči iným.

Úľava alebo celkové odpustenie poplatku za komunálny odpad v našej obci je platná aj pre rok 2021

Na základe Zákona 582/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení neskorších zmien a doplnkov si môžu občania uplatniť **úľavu z poplatku za komunálny odpad**. Týka sa to všetkých občanov – držiteľov preukazu ZŤP alebo ZŤP/S. Tlačivo si môžu vyzdvihnúť na obecnom úrade. K nemu treba priložiť fotokópiu preukazu a podať na obecný úrad **do 31. januára 2021**. Občania, ktorým bola úľava poskytnutá v predchádzajúcich rokoch ju majú poskytnutú **automaticky** aj v roku 2021. Doklady prinesú len tí, ktorí získali preukaz v priebehu roka 2020. O od-

pustenie a úľavu poplatku sa môže uchádzať občan, ktorý spĺňa podmienky VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Ku žiadosti je potrebné priložiť potvrdenie len v **slovenskom alebo v českom jazyku alebo úradne overený preklad. Písomné podania občanov určené verejnoprávnym orgánom sa podávajú v štátnom jazyku § 3 od. 5 zákona NRSR č. 270/1995 Z. z.**

Dane a poplatky

Touto cestou upozorňujeme občanov, že fyzická aj právnická osoba je povinná oznámiť správcovi dane každú zmenu vo

vlastníctve nehnuteľnosti (predaj, kúpa, darovanie, prevod, dedičstvo, stavebné úpravy a pod.). Tieto zmeny je občan povinný nahlásiť na obecný úrad vždy do 31. januára príslušného roka.

Evidencia psov

Podľa VZN v Obci Trenčianske Stankovce je každý majiteľ psa staršieho ako 6 mesiacov povinný prihlásiť, za ktorého sa platí daň. Majiteľ si vyplní evidenčný list psa a dostane známku pre psa. Tento úkon sa vybaví na počkanie a bez poplatku. Občan je povinný ohlásiť akúkoľvek zmenu o vlastníctve psa.

Celoplošné testovanie v obci Trenčianske Stankovce

Na prelome októbra a novembra a v prvý novembrový víkend sa v našej obci konalo celoplošné testovanie v súvislosti so šírením ochorenia COVID 19. V obci boli zriadené tri odberné miesta - v priestoroch Hasičskej zbrojnice, za obecným úradom a pred Spoločenským domom. Každý odberný tím bol zložený z troch zdravotníkov, troch administratívnych pracovníkov a člena policajného zboru. Veliteľom každého tímu bol člen ozbrojených síl. Testovanie sa konalo vonku a testovací deň bol rozdelený na dve časti. Pre každé odberné miesto boli pripravené dva tímy, ktoré sa striedali po pol dňa. Obec na celoplošné testovanie zabezpečila okrem administratívnych pracovníkov a zdravotníkov aj stany, stoly a lavice, elektrické ohrievače, dezinfekčné prostriedky, bezdotykové stojany na dezinfekciu rúk, jednorazové ochranné overaly - Tyvek, rukavice, vyklápacie štíty a jednorazové rúška. Všetci, ktorí sa podieľali na testovaní mali zabezpečený pitný režim, obed a večeru a každý administratívny pracovník bol obcou vypla-

tený v sume 100 € za víkend. Testovanie bolo pokojné, neudiali sa žiadne incidenty, ktoré by narušali jeho plynulý priebeh. Počas prvého kola testovania sa ho v našej obci zúčastnilo 2293 občanov z toho bolo 15 pozitívnych, čo predstavuje 0,65 % a v druhom kole sa zúčastnilo 2341 občanov, z ktorých bolo 11 pozitívnych, teda 0,47%.

Za obec Trenčianske Stankovce Silvia Justusová

Čestné prehlásenie – biologicky rozložiteľný odpad

V zmysle § 81 ods. 6 písm. a) zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa nesmie biologicky rozložiteľný odpad ukladať do zberných nádob určených obcou na zber zmesového komunálneho odpadu.

V súvislosti so zberom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v obci Vás, občanov, prosíme o vypísanie „Čestného prehlásenia“, ktoré je súčasťou Stankovského informátora č. 5. Čestné prehlásenie môžete doručiť do schránky Obecného úradu, umiestnenú na budove vedľa bezbariérového prístupu, do ktorej môžete vhodiť prehlásenie alebo stačí podpísané a preskenované Čestné prehlásenie zaslať na e-

mail: dohnanska@trencianskestankovce.sk. Tlačivo si môžete stiahnuť aj na webovej stránke obce v sekcii Ako vybaviť v kolónke Odpadové hospodárstvo. Ďakujeme za spoluprácu.

ČO S KUCHYNSKÝM ODPADOM V NAŠEJ OBCI?

Obec Trenčianske Stankovce sa tak ako mnohé ďalšie obce a mestá na Slovensku pripravuje na zavedenie zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu (BRKO).

Pre ostatných obyvateľov, ktorí nevyužívajú kompostovanie, budú umiestnené v obci zberné nádoby pre biologicky rozložiteľný kuchynský odpad (BRKO) na zberných miestach v časti obce Rozvadze

(pri bytovom dome č. 428), v časti obce Sedličná (pri bytovom dome č. 133).

Žiadame Vás, aby ste kuchynský odpad zhromažďovali doma v nádobách (napr. plastové vedro), z ktorých obsah vylejete alebo vysypete do zberných nádob na biologicky rozložiteľný kuchynský odpad.

Pri väčšom záujme sa môžu zberné miesta rozšíriť podľa potreby.

Vývoz kuchynského odpadu bude zabezpečený 1x týždenne.

Október, mesiac úcty k starším

*Mať jubileum, to je akoby znova sa narodiť.
Múdrejší, ľudsky krajší, skúsenejší...*

*Spriadať krehkú niť a žiť odznova život,
čo teší, aj ten, čo bolí.*

Na smutné nemyslieť a krásne deliť tromi.

Mať slnko v očiach a zvonček na perách.

A kominára stretávať každý deň vo dverách.

*Alebo smutného klauna so srdcom na tričku,
čo nosí v klobúku červenú kotvičku.*

Pre šťastie, čo rastie a rastie a rastie...

... a nikdy nemá dosť!

Lebo je krásne žiť druhým pre radosť.

Vír života nesie človeka raz rovno, raz

vracia späť, potom ho trochu nechá postáť a zas položí na tú dobrú či opačnú stranu. V jesenných dňoch, keď sa príroda ukladá na odpočinok, zostáva čas na prehodnotenie toho, čo v živote človek prešiel. Či sa splnili jeho sny, ktoré naplnili noci v detstve, či záznamy v denníku našli uplatnenie alebo iné okolnosti zapríčinili, že jeho cesta mala smer, ktorým ide dnes.

Jesenný mesiac október je všeobecne venovaný úcte k starším a nie je tomu inak ani v obci Trenčianske Stankovce. Každý rok sa členovia Zboru pre občianske záležitosti spolu so starostom obce stretávajú v malej sále Spoločenského domu so seniormi, ktorí

majú v danom roku okružle jubileum, aby si spoločne posedeli, zaspievali si, zaspomínali, skrátka, aby strávili príjemné chvíle. Tento rok sme museli túto milú akciu zrušiť kvôli pandémie Covid 19. Aj napriek nepriaznivej situácii sme na oslávencov nezabudli. Keďže sme sa nemohli stretnúť všetci spolu, pripravili sme aspoň darčeky so želaním k narodeninám, ktoré pán starosta osobne podpísal a každý jeden balíček (bolo ich 82) bol doručený. Verím, že jubilujúcim dôchodcom sme darčekom vyčarili úsmev na tvárach. Tak ešte raz veľa zdravia, šťastia a spokojnosti milí naši jubilanti.

Za ZPOZ Silvia Justusová

Vážení a milí naši dôchodcovia,

dovoľte mi, aby som sa Vám prihovril pri príležitosti Mesiaca úcty k starším ľuďom aspoň týmto spôsobom, keďže nám vzhľadom na situáciu nebolo umožnené stretnúť sa osobne.

Každý z nás je svojim spôsobom pútnikom na ceste životom. Niekedy sa zastavíme, odpočinieme si a uvažujeme, koľko sme toho už prežili a čo všetko nás ešte v živote čaká.

Každodenný život je popretkávaný ako vzácny koberec rôznymi nitkami; nitkami obyčajnými – to sú tie všedné, niekedy nekonečne dlhé dni, daždivé počasie, krátka choroba, či bolesť, ale sú popretkávané i zlatými nitkami pohody a radosti. Staroba čaká na každého z nás. Prichádza tak pomaly, že si ju niektorí uvedomia v poslednej chvíli a nestihnú

si ju vychutnať. Sú ľudia, ktorí tvrdia, že nie je čo vychutnávať. Proti ich tvrdeniu stoja životy mnohých starcov a stareniek, ktorí svoju jeseň života prežili v nádherných pokojných farbách. Zažili takmer celé dvadsiate storočie, prežili minimálne jednu svetovú vojnu, mnohí už pochovali svojich manželov, či manželky a za stolom zostalo navždy prázdne miesto. Strata blízkeho človeka, s ktorým sa stretávate každý deň, je veľkou ranou. Ranou, ktorá bolela, určite veľmi bolela. Veď spolu so svojimi partnermi vedeli o živote veľa, poznali pocit radosti, spolu sa smiali, prežívali najkrajšie chvíle so svojimi deťmi. Zrazu prázdnota a ničota. Mnohí z Vás však vedia, že čas je najlepší lekár a tak treba kráčať životom ďalej. Možno nebude už taký krásny ako predtým, ale

stále je to Váš život. Nevzdávajte sa ho. Život Vás naučil prispôbiť sa, tolerovať, bojovať, tešiť sa... To všetko môžeme vyčítať vo Vašich tvárach.

Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zrači sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.

Milí naši dôchodcovia, prajem Vám pevné zdravie, veselú myseľ, veľa úsmevu, elánu a radosti zo života. Nech je pre Vás jeseň života plná farieb, z ktorých každá bude znamenať jedno krásne prežité obdobie Vášho života.

Váš starosta Martin Markech

VIANOCE 2020

Boh sa stal darom pre nás, aby sme ho v tom mohli napodobniť, aby sme sa my mohli stať darom pre človeka. Ježiš je darom a chce aj nás premeniť, aby sme sa aj my stali darom.

Ježiš chce obohatiť naše srdce, chce ho naplniť, chce ho premeniť, prežiarit jasom svojho svetla, svojej lásky, pravdy a pokoja. To sú sviatky, to je jadro, ak necháme Ježiša vstúpiť dnu, ak ho vpustíme dnu. Iba vtedy získame, čo nám prináša, iba vtedy budú pre nás radostné, lebo sú to Ježišove sviatky.

„Boh sa pre nás stal darom. Daroval samého seba. Vianoce sa stali sviatkom darov, aby sme tak napodobili Boha, ktorý nám daroval samého seba. Nechajme, aby sa nášho srdca, našej duše a našej mysle, dotkla táto udalosť! Medzi mnohými darmi, ktoré kupujeme a dostávame, nezabudnime na ten pravý dar: navzájom sa darovať jeden druhému!“

Chorý chlapec v nemocnici. Mama sa veľmi bála. Aj on sa poddával. Ale raz ho mamička prišla pozrieť a videla, že sa mu stav zlepšil, že sa to obrátilo. Lieky zabrali. Ale aj on jej hovorí:

„Aj ja som začal veriť. Poslali mi učiteľku, aby ma učila. A keď som sa nad tým zamyslel, tak som si povedal takto: Ak by som mal zomrieť, tak mi asi nepošlú učiteľku, to by bolo zbytočné. Ale ak ju poslali, tým chceli dať najavo,

že sa asi vrátim z nemocnice a budem potrebovať látku a tak sa začali pripravovať na návrat. Asi počítali s tým, že sa vrátim. A tak som videl, že mám šancu. A preto poslali učiteľku.“

Takto to bolo aj s ľudstvom. Boh počítal s ľudstvom, s každým jedným z nás. Neposlal nám učiteľku, ale učiteľa, lebo nechcel, aby sme skončili bez neho. Poslal Vykupiteľa, svojho jediného a milovaného Syna.

Ježiš prichádza, aby bol s nami. Lebo máme šancu, Boh s nami počítal. Posiela nám Syna, aby mohol svoj plán spásy realizovať, budovať Božie kráľovstvo.

Preto máme prijať jeho Syna, aby nás on pretvoril. Keď bude on v nás, budeme aj my schopní pretvárať svet, budovať.

Eucharistia – sv. omša – pri každej z nich prichádza Pán Ježiš ku nám. Opakujú sa Vianoce. Prichádzajme k nemu. On nechce zostať v bohostánku, v kostole, ale chce prísť do nášho srdca, aby bol v nás prítomný a nás premieňal, posväcoval, pretváral, požehnával.

Ježiš nás chce vyľiečiť, aby sme sa aj my stali darom pre tento svet, aby ľudia boli radi, že sa s nami stretli.

Dať Ježišovi miesto v našom srdci. Aby nás on mohol premieňať, uzdravovať, aby sme sa aj my mohli stať darom pre druhých. To je naše poslanie na svete. Aby iní raz povedali: „Pane Bože, ďakujem Ti, že si mi tohto človeka poslal do cesty, do života. Stal sa pre mňa darom.“

Syn spomína s vďačnosťou na svojho

otca. A spomína jednu udalosť z detstva, keď cestoval spolu s otcom vo vlaku. Prišiel konduktor a pýtal lístky. Otec ich mal založené a nemohol ich rýchlo nájsť. Konduktor bol netrpezlivý a začal zvýšeným hlasom na otca rozprávať, aby to rýchlo našiel a podal. Bolo vidieť, že nezvláda situáciu. Keď otec našiel lístok a podal mu ho, konduktor ho preštilol a s urážlivou poznámkou vrátil. Otec však zostal ticho a nereagoval. Syna to urazilo, ako sa správal konduktor, ale aj otec, že mu tiež neodpovedal aspoň: Tak to si vyprosím. Potom sa spýtal otca, či si to len tak nechá. A otec mu na to: „Vieš, asi mal nejaké problémy a nezvláda svoje city. Vieš, on to má oveľa ťažšie ako ja: tá jeho povaha mu iste robí problémy po celý deň, 24 hodín, ale ja som musel zniesť tú jeho povahu len dve minúty.“ Tento postoj otca, ktorý nereagoval štýlom: aký požičaj taký vráť, bol pre neho darom a školou.

Koľko takýchto detailov. Takto chce Ježiš, aby v nás prebýval.

Ježiš chce obohatiť naše srdce, chce ho naplniť, chce ho premeniť, prežiarit jasom svojho svetla, svojej lásky, pravdy a pokoja. To sú sviatky, to je jadro, ak necháme Ježiša vstúpiť dnu, ak ho vpustíme dnu. Iba vtedy získame, čo nám prináša, iba vtedy budú pre nás radostné, lebo sú to Ježišove sviatky.

Prajem vám šťastné a milosťami naplnené prežitie Vianoc a v novom roku 2021 všetko dobré.

Viliam Chrastina, správca farnosti

TEXT PIESNE TICHÁ NOC

Slovenský preklad (katolícka (kratšia) verzia; Jednotný katolícky spevník č. 88:

Tichá noc, svätá noc!
Všetko spí, všetko sní,
sám len svätý bdie dôverný pár,
stráží Dieťaťko, nebeský dar.
Sladký Ježiško spí, sní,
nebesky tíško spí, sní.
Tichá noc, svätá noc!
Anjeli zleteli,
najprv pastierom podali zvesť,
ktorá svetom dnes dáva sa niesť:
Kristus, Spasiteľ je tu,
Tešiteľ sveta je tu!
Tichá noc, svätá noc!
Nežná tvár, lásky žiar
božsky rozširuje v jasličkách tam:
bije záchranná hodina nám

v tvojom zrození, Boh Syn,
Ježiško, Lásky, Boh Syn!

Jednotný katolícky spevník však uvádza ďalšie dve strofy, ktoré sa však vo väčšine prípadov nespievajú:

Tichá noc, svätá noc!
Spásy liek prijal svet;
otvorila sa nebies už sieň,
milosť zahнала ta hriechov tieň.
Takú, Ježiško, moc máš.
Sláva ti, Ježiš, Kráľ náš!
Tichá noc, svätá noc!
V dnešnú noc večná moc
lásky Otca sa vyliala v svet,
vrelé prijal nás v objatie dnes
božský Spasiteľ, brat náš,
vďaka ti, božský brat náš!

Slovenský preklad (evanjelická verzia, Evanjelický spevník č. 60:

Tichá noc, svätá noc.
Usnula zem celá
dvaja len bdejú v Betleheme
v jasliach Dieťa tam utešené
tíško, pokojne spí.
Tichá noc, svätá noc.
Anjeli priniesli
najprv pastierom radostnú zvesť,
z nej teší sa i dnes celý svet:
Prišiel Spasiteľ k Vám!
Tichá noc, svätá noc.
V Ježiši – Dieťati
Boh sa láskavo usmieva nám,
anjel zvestuje: Buď pokoj Vám:
Kristus je daný nám.

LÁSKA ROZDÁVANÍM RASTIE

Ako sa dnes cítite? Nad čím ste sa dnes pousmiali? Čo všetko plánujete zvládnuť, pripraviť? Takéto otázky nedostávame často. Napriek novej a ťažkej dobe, v ktorej sme sa všetci bez rozdielu veku, vyznania a miesta bydliska vyskytli, stále spracovávame pocit neistoty a istej formy strachu. Učíme sa žiť a nielen prežiť. **Túžime žiť dni naplnené pokojom, vôňou rodinnej lásky,** pohody zmiešanej s radosťou a istotou, že má život svoju cenu. Uvidíme, aký bude vianočný čas a vstup do nového roka. Túžime však, aby bol Štedrý večer naplnený niečím tajomným. Nech to nie sú len spomienky, ku ktorým sa radi vraciame. Sprítomňujeme si detstvo, myslíme na rodičov, ktorí nám pripravovali krásne zážitky, ktoré znamenali domov, pokoj, prijatie. My máme deti, vnúčatá. Našou úlohou je pripraviť im krásne Vianoce, aby mohli celý život spomínať na pevný, pokojný, chrániaci domov ako na

predobraz definitívnej chránenosti v Božích láskavých rukách. Čo v detských dušiach rozhoduje o kráse Vianoc? Nie je to v prvom rade finančná hodnota darčiekov. **Dary majú cenu, len ak sú kryté láskou.** Dary bez lásky, akokoľvek drahé, sú „bezcné“. Aj menší dar, pri ktorom cítiť, že je prejavom skutočnej lásky, záujmu, je fascinujúcim zážitkom. A to platí pri každom človeku, ktorý je obdarovaný. Ak si na nás spomenie niekto blízky, som vďačný za jeho záujem a čo i len malú drobnosť, ktorou ukáže, že na mňa myslí. Avšak pri deťoch je jeden dôležitý moment. Ak má dieťa ľudí, ktorí ho vezmú do náručia, objímu, pohladia, ktorí sa s ním hrajú, rozprávajú, trpezlivo odpovedajú na jeho otázky, vedľa pokojne hovoriť aj o jeho problémoch, tak je to pre dieťa úžasný zážitok, ten najväčší dar, ktorý dáva cenu aj tým najskromnejším darčekom.

V dnešnej dobe je o to viac potrebné hovoriť a žiť hodnotami, ktoré nestrácajú na sile a intenzite zmenou ročného obdobia, alebo časom pandémie či bez nej. Deti sú veľmi vnímavé pre to Dieťa v jaslách narodené v Betleheme. Cítia, že patria k Nemu. Túto príťažlivú silu, ktorou to vianočné Dieťa na naše deti pôsobí, treba využiť, pestovať,

rozvíjať. A práve toho majú byť Vianoce plné. Násť si čas a rozprávať deťom o nádeji, ktorá prišla v Synovi Božom, hovoriť o viere, ktorá dáva silu obstať v každom – aj v tom najťažšom období života. Prísť do chrámu a aj doma hovoriť o Ježišovi – o jeho narodení, o pastieroch, o úteku s rodičmi pred teroristom Herodesom, o Jeho živote... práve v dnešnej dobe, keď hľadáme pravé hodnoty života. Viest deti a uistiť aj seba, že **máme sa o koho oprieť.**

Vianoce majú mnoho posolstiev. Jednému môžeme sami pomôcť, ak dovoľíme zázraku LÁSKY, aby zostal v našich srdciach a my aby sme boli poslami lásky pri ľuďoch. Lebo láska rozdávaním rastie. Ľudia predsa potrebujú milé, dobré, nežné slovo uistenia, že ktosi je na blízku, že ktosi žije pre nich. Lebo **láska nemá anonymnú tvár.**

Nech sú naše Vianoce – sviatkom lásky a pokoja prežité v zdraví a bez strachu. To Vám prajem z hĺbky srdca a nech nový rok 2021 je popretkávaný nádejou, úspechom, dobrým slovom, zdravím, radosťou a v objatí pokoja.

Vaša Jarmila Petruľová
- evanjelická farárka

www.ecav-tnstankovce.sk

Vzácná návšteva a posviacka starej evanjelickej školy

1.adventná nedeľa - 29. november 2020 - bola v Cirkevnom zbore ECAV na Slovensku Trenčianske Stankovce nielen začiatkom nového cirkevného roka, ale aj výnimočnou nedeľou tým, že pozvanie na služby Božie ako slávnostný kazateľ prijal dôstojný brat generálny biskup ECAV na Slovensku

Mgr. Ivan ELKO s manželkou Evou. Na službách Božích sa zúčastnil aj pán starosta Martin Markech s manželkou a brat dozorca CZ Patrik Tomík s manželkou.

Začiatok nového cirkevného roka bol spojený aj s posviackou starej evanjelickej školy pri kostole z roku 1783, ktorú

sme z milosti Božej zrekonštruovali aj vďaka obetavosti mnohých, ktorí priložili ruku k dielu, za čo znie veľká vďaka. Na každom novom začiatku sa každý človek pýta, zvlášť v dnešnej dobe, ako a o koho sa oprieť v živote. Vidíme, že Boh po nás stále túži a dáva nám čas na spoznanie Jeho lásky k nám - tak ako povedal brat generálny biskup v kázni slova Božieho z Listu Jakuba 4. kapitoly.

V rámci služieb Božích bola prislúchovaná sviatosť Večere Pánovej so spovedňou, aby sme naplnili naše srdcia pokojom, v ktorom chceme prežiť ďalšie dni života.

Boli to vzácne chvíle pre nás všetkých, kedy najvyšší predstaviteľ evanjelickej cirkvi na Slovensku bol vzácnym hosťom u nás i v tejto, tak nároč-

nej situácii, ktorou všetci prechádzame. Práve prežitie spoločenstva viery pri piesňach, modlitbách a oslave Pána Boha za účasti brata generálneho biskupa, to všetko zanechalo v našich srdciach a myšliach povzbudenie k vytrvalosti vo viere v nášho silného Boha.

Jarmila Petruľová

NAŠA ŠKOLA

Život v škole od septembra do Vianoc

Blíži sa koniec kalendárneho roka, ktorý bol úplne iný ako predchádzajúce. Všetci si ho budeme pamätať ako rok pandémie, ktorá nečakane zasiahla všetky oblasti nášho života a priniesla veľa výziev. Preverila nielen zdravie a imunitu, ale aj naše vzťahy, prácu, osobný život a schopnosť prispôbiť sa zmeneným podmienkam.

Tak ako ostatné, aj naša škola ostala v marci zo dňa na deň prázdna. No vďaka online svetu sme ostali v spojení a prešli sme na dištančnú formu vzdelávania. Spočiatku to bola výzva pre nás všetkých – učiteľov, žiakov aj rodičov, ale postupne sme ju zvládli.

V septembri sme brány školy otvorili pre všetkých našich žiakov. Napriek dištančnému vzdelávaniu žiakov 2. stupňa, ktoré sa realizuje od 26. októbra, sme usporiadali niekoľko pekných aktivít.

...veď posúďte...

• Bez Terryho Foxa

Dňa 14.9.2020 si naša škola pripomenula symbolickým behom okolo školy, aké je zdravie dôležité. Na trati sa postupne vystriedali takmer všetci žiaci. Bežali s radosťou z pohybu. Hygienické opatrenia boli dodržané. *Mgr. Páľšová*

• Biela pastelka

Verejná zbierka, ktorú organizuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Zapájame sa do nej pravidelne a pomáhame tým, ktorí majú pre problémy so zrakom sťažený život. Radi sme tak urobili aj tento rok. **Dobrovoľné príspevky** sme odovzdali v kancelárii Únie. Každý, kto prispel, dostal bielu pastelku. **ĎAKUJEME!** *Mgr. Trnavská*

• Európsky deň jazykov

Každoročne od roku 2001 sa z iniciatívy Rady Európy v Štrasburgu dňa 26. septembra oslavuje Európsky deň jazykov. O nevyhnutnosti a dôležitosti učiť sa cudzie jazyky dnes už nikto nepochybuje. Pri tejto príležitosti si žiaci a žiačky z 3.A na hodine anglického jazyka vyfarbili vlajku pridelené krajiny, zopakovali názvy farieb po anglicky a v jazyku krajiny, ktorá im bola pridelená sa naučili povedať „Volám sa.“ Well done, Nelka, Dominika, Amanda, Paulinka, Viktória, Hanka, Sebestián and Adam.

Mgr. Stoklasová

• Knižničná súťaž

Minulý školský rok sa uskutočnil prvý ročník knižnickej súťaže "Najlepšia trieda čitateľov - I. a II. stupeň".

Súťaž sa konala počas celého školského roka a v júni bolo plánované vyhodnotenie. Covid-19 nám však plány prekazil a z dôvodu, že neboli všetci žiaci v škole, vyhodnotili sme tento prvý ročník až v novom školskom roku.

Žiaci školy navštevovali školskú knižnicu so svojimi triednymi učiteľmi, s učiteľmi slovenského jazyka, s vychovávateľkami zo školského klubu detí, ale najpotešujúcejšie bolo, keď žiaci prišli sami z vlastného záujmu, aby si vypožičali či vymenili knihu. Je medzi nimi veľa detí, ktoré milujú knihy – čítanie rozprávok, príbehov, dejov, listovanie v nich či bádanie.

Vyhodnotenie súťaže:

1. stupeň: Víťazom sa stala tohtoročná 3.A, trieda, ktorú vlani viedla pani učiteľka Balajová.

2. miesto obsadila minuloročná 4.A.

3. miesto obsadila minuloročná 3.B a 4.B.

2. stupeň: Víťazom sa stala tohtoročná 6.A trieda s pani učiteľkou slovenského jazyka Mgr. Tomčufčíkovou

2. miesto obsadila tohtoročná 6.B.

3. miesto obsadila tohtoročná 8.A.

Knihovnička Bc. Najmanová

• Maratón v čítaní

Tak ako minulý, aj tento školský rok začali vyučovacie hodiny literatúry Maratónom v čítaní. Všetci žiaci 2. stupňa si mohli na hodine čítať z knihy, ktorú si priniesli z domu. Sme radi, že aj napriek tejto uponáhľanej dobe veľa žiakov doma knihy číta, pretože si doniesli knihy už rozčítané.

Dúfame, že záujem o knihy sa bude u detí prehĺbovať aj naďalej.

Mgr. Alžbeta Jurigová

• Najkrajšie jablčko

V piatok 16. októbra 2020 sa v našej škole uskutočnila súťaž o Najkrajšie jablčko. Žiaci prvého a druhého stupňa doniesli do školy 65 najkrajších jabĺčok a hrušiek rôznych odrôd zo svojich záhrad. V škole sme ich vystavili a ostatní žiaci a zamestnanci našej školy mohli zahlasovať. Hlasovania sa zúčastnilo 152

žiacov a zamestnancov školy, ktorí rozhodli o nasledovnom poradí výhercov:

1. Paulína Repková 1.B

2. Adrián Panák 5.A

3. Michal Petro 5.B

4. Dominika Paceková 3.A

Výhercom blahoželáme a všetkým súťažiacim ďakujeme za účasť!

Hneď v susedstve so súťažnými jablčkami sa konala výstava **Dary záhrad**, na ktorú mohli žiaci priniesť ďalšie plody a výpestky zo svojej záhrady. Výstavy sa zúčastnilo 30 žiakov, ktorí priniesli plody rôznych veľkostí, tvarov a farieb. Ďakujeme všetkým zúčastneným žiakom a tiež ich rodičom!

Mgr. Mayerová, Ing. Kytová

• Medzinárodná informatická súťaž iBobor

V dňoch 10. novembra a 13. novembra 2020 sa žiaci druhého, tretieho a piateho ročníka zúčastnili medzinárodnej informatickej súťaže. Ukázali svoju šikovnosť a zručnosť v práci s počítačom.

V tomto roku spolu súťažilo 55 064 žiakov z 804 škôl.

Z našej školy sa súťaže zúčastnilo 49 žiakov. Najlepší súťažiaci Sára Husárová 2.A, Martin Filip 2.A, Nikola Letková 3.A, Stella Justusová 3.B a Nela Ragulová 5.B získali plný počet bodov. Diplom úspešného riešiteľa získalo 22 žiakov. Všetkým súťažiacim blahoželáme.

Mgr. Blanka Jurišová, koordinátor súťaže

• Realizovali sme aj množstvo triednych a predmetových projektov, o ktorých sa určite dozvedáte z rozprávania detí.

Čas najkrajších sviatkov roka už klope na dvere. Prajem nám všetkým, aby vianočné sviatky ostali nedotknuté a nepoznačené tým zlým, čo nás tento rok postretlo, aby vrátili do našich rodín a životov pokoj, vzájomnú lásku, úctu, porozumenie, harmóniu. To sú tie najväčšie a najvzácnejšie dary, ktorými sa

môžeme navzájom obdarovať – úplne zdarma.

KOLKO LÁSKY SA ZMESTÍ DO KRABIČKY OD TOPÁŇOK

Keď sa obzrieme za rokom 2020, ktorý sa pomaly chýli ku koncu, zisťujeme, že bol dosť náročný. Nielen pre dospelých, ale aj pre žiakov a v neposlednom rade pre osamelých dôchodcov umiestnených v rôznych zariadeniach. Z tohto dôvodu sme sa triedy 4.B, 3.B a 4.A rozhodli zapojiť do krásneho projektu s názvom:

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Tento projekt je zameraný na osamelých ľudí (seniorov), ktorým spríjemníme svojimi darmi najkrajšie sviatky v roku - Vianoce. Pre nás je to maličkosť, pre nich obrovská radosť, že si na nich niekto spomenul.

Na hodinách pracovného vyučovania sme sa naučili obalovať „krabice“, ktoré sme potom naplnili čajkami, kávou, sladkosťami, tajničkami, pastelkami a podobne.

Podarilo sa nám naplniť 20 „krabíc“, z čoho máme obrovskú radosť. Touto cestou chceme poďakovať rodičom, že nás podporili a ukázali svojim deťom aké dôležité je pomáhať.

Mgr. Ivona Slušná

AKO SA DARÍ PRVÁČIKOM V 1. B TRIEDE

Nástup do školy je veľká zmena pre všetkých, najmä ak sa týka našich najmen-

ších žiakov - prváčikov. Tento školský rok nastúpilo do „SOVIČKOVEJ“ 1. B triedy 22 žiakov. Prechod z bezstarostného obdobia prázdnin do školských lavíc, plných povinností bol tento rok pre nich určite náročnejší ako po iné roky.

Na začiatku sa prváčikovia spoznávali medzi sebou, pretože nie všetci navštevovali tú istú materskú školu. Prváčikovia sa na výchovno-vzdelávací proces adaptovali veľmi dobre. Pri adaptácii určite žiakom pomohlo aj vyučovanie v maskách, na ktoré sa žiaci veľmi tešili a ktoré im vyučovanie spríjemnilo.

V škole sa naučili za krátky čas veľa nového. Naučili sa orientovať v škole a okolí školy a spoznávať jej pravidlá. Postupne sa učia nové písmenka, ktoré skladajú do slov a viet. Učia sa písať, počítat, rysovať a veľa iného. Na hodinách prvouky spoznávajú zmysly a vedia čo je dôležité pri starostlivosti o zdravie. Na výtvarnej výchove sa učia rôzne techniky. Postupne sa žiaci zúčastňujú školských výstav, súťaží a projektov. To, ako sa nám v škole darí a ako v triede pracujeme, si môžete pozrieť na fotografiách.

Touto cestou chcem poďakovať rodičom za ochotu a snahu pomáhať deťom pri príprave na vyučovanie. Veľmi si cením aj zapájanie sa do mimoškolských aktivít, kde ste pomáhali deťom pri vyrezávaní tekvic, či výrobe Mikulášov.

Mgr. Bouchnerová Erika, triedna učiteľka

Školský rok 2020/2021 v našej MŠ

Školský rok 2020 /2021 sa v našej MŠ začal prakticky uvoľnením opatrení už dňom 01.06.2020, kedy sme obnovili prevádzku v MŠ a počas letných mesiacov za „chodu prevádzky“ sme sa pripravovali a plynule prehupli do nového školského roku 2020/2021.

V školskom roku 2020/2021 nám do MŠ nastúpilo 117 detí, ktoré sme rozdelili podľa veku do 5 tried.

Rozrástol sa aj náš kolektív pedagogických zamestnancov o dve nové pani učiteľky Bc. Dianu Kuchtovú a Mgr. Gabrielu Dolinskú, ktorým, verím, že sa bude v našej MŠ páčiť.

Momentálne prevádzku našej MŠ zabezpečuje 10 kvalifikovaných pedagogic-

kých zamestnancov, 3 upratovačky, 3 kuchárky. V novom kalendárnom roku sa náš kolektív ešte rozšíri.

Teší ma fakt, že avizovanú informáciu z predchádzajúceho čísla Stankovského informátora o predpokladanom otvorení 6.triedy môžem dnes potvrdiť, aktuálne sa uskutočňujú posledné nákupy potrebným inventárom do tejto triedy a už po novom roku privítame v našej MŠ ďalšie deti.

V prípade nástupu všetkých prihlásených detí bude našu MŠ od januára 2021 navštevovať 130 detí.

Aj v tejto pre nás všetkých neľahkej situácii v súvislosti s pretrvávajúcim vírusovým ochorením COVID 19 by som

chcela poďakovať všetkým, ktorí rešpektujú vydané nariadenia a opatrenia ÚVZ a správajú sa zodpovedne. Dodržiavaním týchto opatrení môžem konštatovať, že práve v tomto jesennom období sme zaznamenali len minimálnu chorobnosť vo všetkých vekových kategóriách detí v našej MŠ v porovnaní s predošlými rokmi toho istého obdobia. Záverom prajem všetkým pevné zdravie, pokojné prežitie blížiacich sa vianočných sviatkov v kruhu svojej rodiny a blízkych a aby už tento veľmi ťažký a komplikovaný rok 2020 čo najrýchlejšie pominul a mohli sme v pevnom zdraví všetci úspešne vykročiť do toho nového roku 2021.

Marta Jančová

O VIANOCIACH

Priblížili sa najkrajšie sviatky a tými sú oddávna a nielen na Slovensku, ale v celom svete, Vianoce. Sú to sviatky narodenia Ježiša Krista Vykupiteľa ľudstva. No takisto sa počas týchto sviatkov dodržiavajú zvyky súdržnosti rodiny, prosperity a zdravia. Vianoce sú tiež po Veľkej noci druhými najdôležitejšími sviatkami.

Predchodcom slávania Vianoc u našich dávnych predkov bola oslava zimného slnovratu. Zimný slnovrat slávili Slovania v predkresťanskom období – rôznymi rituálmi sa snažili, aby čím skôr prišla jar, a najmä teplé a životodarné slnko. Slovania boli ctiteľmi slnka, preto poznali dva najväčšie sviatky – letný a zimný slnovrat. Pri zimnom slnovrate Slovania verili, že sa slnko rodí ako malé dieťa a ešte chvíľu potrvá, kým vyrastie a bude riadne hriať a teda príde leto. Vianoce sa začali sláviť ako kresťanský sviatok v 4. storočí a postupne sa stávali po Veľkej noci druhými naj-

dôležitejšími sviatkami. Vianoce - sviatky pokoja a lásky začínajú na Štedrý deň sláviť asi dve miliardy kresťanov vo svete. Pripomínajú si narodenie Ježiša ako chudobného dieťaťa v betlehenských jasiach, jeho vstup do dejín ľudstva, ktorému priniesol spásu. Presný dátum narodenia Ježiša Krista známy nie je. Jeho narodenie znamená podľa kresťanského chápania vtelenie Boha do človeka. Slávenie 25. decembra ako narodenie Ježiša je po prvý raz historicky dokázané v roku 336 v Ríme. Spočiatku sa v tento deň slávil aj sviatok klaňania sa Troch kráľov, ktorý neskôr preložili na 6. januára. Zachoval sa aj zvyk, že na deň Božieho narodenia nemala prísť do domu ako prvá žena. Ako prví

mali chodiť mladí chlapci, ktorých želania boli plné a bohaté. K tradičným zvykom patrilo aj dávanie drobných mincí pod obrus – symbolizovali bohatstvo, aby sa v dome nedržala bieda.

Na Slovensku mnohé kresťanské rodiny dodržiavajú na Štedrý deň pôst ako symbol pokory a vyjadrujú takto úctu príchodu malého Ježiška na svet. Slávnostná spoločná štedrovečerná večera, ktorej súčasťou býva ryba či oblátky s medom, symbolizuje jednotu rodiny. V domácnostiach veriacich nechýbajú betlehemy a vyzdobené vianočné stromčeky. Neodmysliteľnou súčasťou Štedrého dňa v katolíckych kostoloch sú polnočné sväte omše. Spievajú sa počas nich koledy a vianočné piesne, medzi

nimi aj svetoznáma rakúska pieseň Tichá noc, svätá noc.

Kedysi platil úzus, že na Štedrý deň sa konzumuje mäso beznohé (ryba), na 1. sviatok vianočný dvojnohé mäso (hydina – kačka, hus, morka, sliepka), na Štefana štvornohé (divina, bravčovina). Až do okami-

hu, keď sa na Štedrý deň objaví na oblohe prvá hviezda, trvá dodnes v niektorých oblastiach Slovenska úplný pôst. V katolíckych rodinách, kde prakticky počas celého adventného obdobia platili obmedzenia v konzumácii najmä mäsových pokrmov, neznamená výchoď prvej štedrovečernej hviezdy koniec striedmosti v jedení. Hody u katolíkov sa začínajú až po návrate z polnočnej omše. Jemný prechod z bezmäsového pôstu predstavujú jedlá z rýb - preto je v domácnostiach katolíkov na tanieroch kapor, resp. filé so zemiakovým šalátom.

Evanjelici takéto obmedzenia nemajú a počas štedrovečernej večere pokojne konzumujú klobásy, pečené, údené a iné sviatočné špeciality.

Rozdiely medzi jedálnymi lístkami katolíkov a evanjelikov najtransparentnejšie potvrdzuje tradičná štedrovečerná kapustnica. Kým evanjelici majú v kapustnici popri hubách i údené mäso a klobásky, katolíci jedia pôstnejšie kapustové polievky.

V kapustniciach im údené a klobásky nahrádzajú huby, sušené slivky a niekde i špeciálne druhy cestovín.

Tradičné slovenské Vianoce boli plné rôznych rituálov. Tie sa začínali už od Kataríny – začínali sa stridzie dni. Tie vrcholili na Luciu. Keďže Slováci pochádzajú z roľníckej kultúry, takmer všetky rituály mali prosperitný charakter a týkali sa magického zabezpečenia zdravia pre rodinu a úrody. V súčasnosti už takmer nikto nie je roľník, preto aj väčšina zvykov postupne zaniká, ale niektoré zvyky ostali – napríklad oblátky, med, cesnak, oriešky či niektoré

tradičné štedrovečerné jedlá – vianočná polievka, ryba, opekance... Tradičné slovenské Vianoce už pomaly zanikajú a dnes sú nositelia tradícií hlavne folkloristi, ktorí hoci aj v kaširovaných programoch dokážu ľuďom priblížiť staré zvyky a tradície. Slovensko nie je skanzen a mnohé z tradičných zvykov už dnes nemajú opodstatnenie (napríklad sekera či lemeš pod štedrovečerným stolom, traseenie plotov v rámci ľubostnej mágie na Štedrý večer a pod.). Ale zachovalo sa chodenie s betlehemom, koledovanie... Takže niektoré prvky nám zostali a sú stále aktívne. Udržiame si tieto zvyky našich predkov. A na niektoré staré zvyky, ktoré už takmer zanikli, nech si spomenú hlavne tí najstarší z nás, oprášme ich, oživíme a udržiame pri živote aj pre nasledujúce generácie. Tradície nás ukotvujú v našich deji-

nách, aj keď už dodržiavame len niektoré z nich. Prekrojenie jabĺčka a jeho jaderník veštili zdravie pre obyvateľov domu, podobne i oriešky, z jadra ktorých sa tiež veštilo. Medom sa robili krížiky deťom na čelo, aby boli sladké počas celého roka – teda milé a poslušné. Oblátky symbolizujú premenenie tela Pánovho – preto sa jedia počas štedrej večere. Je dobré, aby aj deti poznali význam tradičných zvykov a rituálov. Veď práve deti budú raz nositeľmi našich tradícií, a keď ich už nebudú vykonávať, treba aspoň poznať ich históriu a význam.

Nech čaro Vianoc sprijemní chvíle pohody v kruhu Vašej rodiny a nech nastávajúci nový rok prinesie Vám všetkým veľa zdravia, šťastia a splnenie aj tých najtajnejších želaní.

Spracoval: Štefan Šmatlák

Helena Bočáková: Hry, piesne a tance z Trenčianskych Stankoviec

Na jeseň 2020 sa čitateľom dostala do rúk vzácna kniha s názvom **Hry, piesne a tance z Trenčianskych Stankoviec – spracované do scénických výstupov**. Vzácna preto, lebo umožňuje nahliadnuť do viac ako 50 – ročného tvorivého pôsobenia autorky ako vedúcej detského folklórneho súboru v našej obci. 50 rokov v živote človeka je jeho životným jubileom. Viac ako 50 rokov vytrvavej a úspešnej práce v záujmovej činnosti je niečo výnimočné, čo sa len tak hoci komu nepodarí.

Písal sa rok 1962, keď mladá učiteľka miestnej základnej školy, **Helena Bočáková**, založila a začala viesť **folklórny krúžok „Iskra“**. V jeho repertoári boli pásma mapujúce zvyky našich predkov pri rôznych príležitostiach a činnostiach. V roku 1989 dostal krúžok nový názov **„Detský folklórny súbor Stankovčan“**. Ten pani učiteľka Bočáková viedla nielen počas svojej aktívnej pedagogickej dráhy, ale aj po odchode do dôchodku až do roku 2014, kedy odovzdala vedenie krúžku mladším nasledovníckam Helene Gabrišovej a Janke Bočákovovej. Súbor pracuje dodnes. V súčasnosti pod vedením Mgr. Terézie Kadákovej a pod novým názvom **„DFS Lampášik“** ako súčasť folklórnej skupiny Rozvadžan.

Helena Bočáková stála na čele detského

folklóru neprekonateľných 52 rokov. Počas jej vedenia sa v súbore vystriedalo niekoľko generácií stankovských detí. Na svojich vystúpeniach nielen zvyšovali slávnostný charakter rôznych udalostí v obci, ale aj uchovávali ľudové tradície našich predkov a udržiavali v pamätiach regionálne piesne, tance a zvyky. Jednotlivé scénické pásma z vystúpení si pani Bočáková zapisovala rukou do viacerých zošitov. Tie sú dnes vzácnym svedectvom a dokumentáciou desaťročí nášho detského folklóru. Keď vedúci FS Rozvadžan Ing. Vendelín Sedláček prišiel s myšlienkou ich spracovania do knižnej podoby, pani Bočáková to najskôr odmietala, ale neskôr sa predsa podujala na knižné spracovanie scénických výstupov. Trvalo však zopár rokov, kým kniha vďaka povzbudzovaniu, podpore, pomoci a sponzorstvu viacerých podporovateľov tejto myšlienky uzrela svetlo sveta. Dnes sa už dostala do rúk čitateľov a môžu sa ponoriť do jej stránok naplnených scenármi pásiem, textami i notami piesní a fotografiami – historickými aj súčasnými. Je rozdelená na tri časti – **DETI, SCÉNÁRE SCÉNIKÝCH VÝSTUPOV DFS STANKOVČAN, DOSPELÍ – SCÉNÁRE, PÁSMA A VÝSTUPY PRE FS DOSPELÝCH**. Aj keď mnohé výtlačky knihy už majú

svojich majiteľov, ešte stále sú k dispozícii ďalšie výtlačky, ktoré čakajú na svojich čitateľov u autorky. Môžete si ich zakúpiť za 10 €.

Na záver chceme poďakovať pani Helene Bočákovovej za všetko jej úsilie a obetavosť pri zachovávaní tradícií našich predkov, za viac ako 50 – ročnú prácu s deťmi vo folklórnom súbore i za vzácnu knihu mapujúcu toto obdobie, ktorú vytvorila. Prajeme jej ešte veľa radostí pri sledovaní toho, ako jej dielo žije nielen na stránkach knihy, ale aj v živom uchovávaní tradícií ďalšími detskými i dospelými folkloristami.

Oľga Šmatláková

Vítanie detí

Vzhľadom na momentálnu situáciu a protipandemické opatrenia v súvislosti so šírením ochorenia Covid 19 sa v októbri nemohla uskutočniť ani krásna slávnosť, Víťanie detí. Privítali by sme medzi nás, medzi občanov obce Trenčianske Stankovce nových občiankov, ktorí sa narodili v období od mája do septembra 2020. Peniaze, ktoré boli určené ako darček pre detičky, sme rodičom poslali na ich bankový účet a aspoň prostredníctvom telefónu sme im zagratalovali k narodeniu ich ratolestí. Keďže súčasťou každého Víťania detí je prítomnosť starostu obce, ktorý osobne privíta každé jedno dieťaťko, rozhodol sa, že sa rodičom prihovorí aspoň takýmto spôsobom....

Milí rodičia,
iste mi dáte za pravdu, že veľkým šťastím dieťaťa je, keď je

milované. Láska, pozornosť a starostlivosť rodičov je prvotným potenciálom pre to, aby z novorodeniatka vyrástol človek s veľkou dušou a dobrým srdcom.

Zatiaľ Vaši drobčiekovia len džavocú, mrnkajú a usmievajú sa, keď sa im prihovárate. Ak práve nespinkajú, ustavične čosi skúšajú a objavujú, nadšene si obzerajú pršteky, ktoré často zabľúdia priamo do ústičiek. My, dospelí, tomu hovoríme jednoducho hra, no v podstate to pre dieťa začína škola života. Postupne, ako budú rásť, ich svet sa začne točiť okolo obľúbených hračiek a množstva iných vecí, ktoré budú môcť obdivovať, skúmať, ohmatávať a s radosťou aj ochutnávať. Hoci na fungovanie niektorých vecí príde systémom pokus - omyl, väčšinu vstupných údajov, alebo ak chcete - konkrétnych návodov, dostanú priamo od Vás - rodičov a príbuzných.

Som presvedčený, že aj tieto malé bábätká už o pár mesiacov spoznajú svet, v ktorom bude podľa nich možné takmer všetko. Nie vždy sa im bude páčiť práve to, čo sa páči Vám a pravdepodobne nebudú stále zdieľať vaše názory. Vaše deti budú mať vlastné záujmy, vlastné sny, svoj vlastný detský svet, v ktorom bude veľa úsmevov, ale i slzičiek a určite počítajte aj s množstvom dychtivých otázok. Z vlastnej skúsenosti už viem, že hľadať na ne optimálne odpovede, nie je vždy to najjednoduchšie. Dieťa však okrem obrovskej dávky rodičovskej trpezlivosti, starostlivosti, porozumenia a lásky, potrebuje spoznať hranice, za ktoré nemožno zájsť a aj prirodzený rešpekt rodičov, ktorý - ak ho budete spoločne budovať od malička na stabilných základoch - sa vám podarí hravo získať aj bez zákazov a zvyšovania hlasu.

Vážení rodičia,
som veľmi rád, že môžeme do veľkej rodiny našich spoluobčanov uviesť aj Vaše detičky. Sú Vašimi obrazmi, ktorých cena sa ukáže rokmi, keď z človečikov, obklopených láskou a starostlivosťou, vyrastú vnímaví a citliví ľudia, ktorých raz bude potrebovať naša obec a predovšetkým Vy - ich rodičia. Užívajte si každý okamih prežitý s nimi, chváľte každý ich úspech od prvého až po posledný, vychutnávajte si každý ich krok v krajine detstva. A nezabúdajte si pravidelne navzájom dávkovať liek na vytváranie šťastia a harmónie - a to láskavé objatie, ktorým by sa mal končiť každý deň. Želám Vám veľa príjemných chvíľ pri výchove vašich detičiek. Veľa šťastia!

Martin Markech

Za ZPOZ
Silvia Justusová

Krátke zamyslenie k 11. novembru...

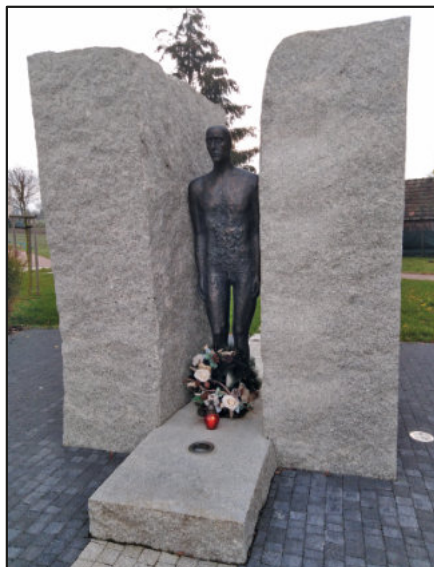
Stalo sa

V nedeľu 4. novembra 2018 bol v Trenčianskych Stankovciach pri príležitosti 100. výročia ukončenia I. svetovej vojny za účasti verejnosti odhalený pamätník venovaný obetiam I. a II. svetovej vojny. Tento akt bol výnimočný aj ako splatenie historického dlhu voči našim bývalým spoluobčanom z minulosti. Súčasťou spoločenskej udalosti bola aj vernisáž s prednáškou a výstavou spojených obomi vojnami.

Súčasnosť

Telefonicke sa mi ozval môj známy, že jeho priateľa zo Švajčiarska, prechádzajúceho vo večerných hodinách našou obcou, zaujal vysvetlený pamätník so sochou v strede obce neďaleko hlavnej cesty. Bol prekvapený, že v takomto vidieckom regióne našej krajiny objavil umelecké stvárnenie pripomenutia miestnych obetí najväčších svetových vojen. Uvedomoval si totiž zložitú dobu a ťažkosti ľudí žijúcich na Sloven-

sku, preto ten údiv i uznanie. Pozornosť a záujem neznámeho ma potešila, no zároveň priviedla i k zamysleniu ako naši domáci spoluobčania vnímajú toto pietne miesto? Nemám dostatočné množstvo názorových vyjadrení - iba dúfam, že najmä časom ho väčšina ľudí

prijme akoby za svoj a taký bude aj ich vzťah k nemu.

Tým, ktorí očakávali v dňoch pamätného 11. novembra pietne spomienkové podujatie na tomto mieste, treba dodatočne oznámiť, že plánované stretnutie z dôvodu vyhlásených protipandemických opatrení bol obecný úrad nútený zrušiť. Tak možno na budúci rok...

Dodatok

Pri istej príležitosti som sa v bežnom rozhovore s mladou pracovníčkou v zdravotníctve dostal až ku koronavírusovým opatreniam, ktoré v súčasnosti obmedzujú a trápia celú spoločnosť. Jej záverečný názor bol pre mňa nečakaný. „Ale, čo sa sťažujeme? Veď toto nie je nejaká vojnová situácia. Čo mali kedysi hovoriť tí, ktorí v nej museli žiť a znášať všetky utrpenia, ktoré so sebou tá doba priniesla?“ Zaujímavý postreh od mladého človeka hodný zamyslenia. Čo povieť?

Jožef Mojžiš

Tento rok bez Mikuláša...

*Vonku sniežik tíško padá,
za humnami zora sadá.
Do okna sa rýchlo vkrádam,
zbadám ho, či nezbadám?
Kde si ujo Mikuláš? Neobíd'
domček náš!
Čižmičky mám nachystané,
nezačujem nikde sane?
Celý deň som dobrý bol,
doma smetí vyniesol.
Na sladkosti sa už teším,
všetky deti vždy poteším.*

*Čokoládku by som chcel, rý-
movačku vymyslel.
Príd', ujo Mikuláš!*

Verím, že ujo Mikuláš prišiel do každej rodiny a našiel v oknách čisté čižmičky a rozžiarené detské očká plné očakávania. Veľmi ma mrzí, že tento rok sme v našej obci Mikuláša nemohli privítať tak, ako bývalo každý rok

zvykom. Vzhľadom na terajšiu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia Covid 19 sme sa rozhodli, že nebudeme organizovať žiadne podujatie, ktoré by mohlo ohroziť našich občanov. Peniaze, ktoré boli určené na Mikulášsky program sme využili na nákup sladkostí pre všetky deti, ktoré navštevujú základnú a materskú školu v

Trenčianskych Stankovciach. Snáď to deti aspoň trochu potešilo.

Vianočný stromček pred obecným úradom postavili ako každý rok zamestnanci obce 1.12. a od 3.12. je krásne rozsvietený spolu s ostatnou vianočnou výzdobou po celej obci.

Silvia Justusová

PAMIATKA ZOSNULÝCH

Najt'ažšie chvíle v našom živote sú tie, keď nás opustí niekto veľmi blízky. I keď čas postupne tlmí našu bolesť, vraciame sa k tomuto ťažkému okamihu a chceme veriť, že nezostalo nič nedopovedané... Hoci už dali zbohom životu, stále žijú v našich spomienkach.

V dňoch, keď cintoríny žiaria pestrofarebnými kvetmi a záplavou očistných svetielok sviec, nostalgicky spomíname na tých, ktorí odišli do večnosti. Každý rok koncom októbra sa stretávame v Dome smútku, aby sme na katafalku zapálili plamienky za občanov, s ktorými sme sa navždy rozlúčili od posledného spomienkového obradu. Keďže súčasná situácia v súvislosti s pandemiou ochorenia Covid 19 nedovolila, aby sa tento rok spomienková slávnosť uskutočnila, zapalujeme aspoň pomyselnú sviečku za každého nášho spoluobčana, ktorý nás predišiel do večnosti od 18.10.2019 až do 30.11.2020 (dátum uzávierky Stankovského informátora). Spolu by horelo 23 sviec. A jednu symbolickú by sme zapálili a uctili si tých, na ktorých už nemá kto spomínať.

Čas ticha a spomienok. V myslí sa vraciame do **dušičkových dní** roku 2019, keď sme sa tesne pred spomienkovou slávnosťou lúčili s dvomi našimi spoluobčanmi – s pánom **Jaroslavom Ďurišom** z časti obce Sedličná, ktorý zomrel náhle dňa 26.10.2019 vo veku 80 rokov. Vo veku 61 rokov opustil dňa 29. októbra tento svet po ťažkej chorobe pán **Ivan Pobežal** z časti obce Sedličná.

10. januára 2020 po ťažkej chorobe vo veku 70 rokov navždy odišla od svojich drahých pani **Oľga Križanová** z časti

obce Veľké Stankovce. 31.1. 2020 po dlhšej chorobe dotieklo navždy srdce pani **Ľudmily Škytovej** vo veku 88 rokov.

Vo februári sme sa rozlúčili so štyrmi našimi spoluobčanmi. 1.2.2020 skončila svoju životnú cestu vo veku 88 rokov pani **Anna Pevná** z časti obce Rozvadze. 7.2.2020 po ťažkej chorobe odišiel navždy vo veku 70 rokov pán **Miroslav Kvasnica** z časti obce Sedličná. Po krátkej, ťažkej chorobe vo veku 63 rokov poslednýkrát vydýchla pani **Marta Medvedíková** z časti obce Malé Stankovce. 11.2. 2020 vo veku 81 rokov zomrela po dlhšej chorobe pani **Vlasta Šmatláková** z časti obce Sedličná.

V marci, keď sa príroda začína prebúdzat' a rodí sa nový život, sme sa museli rozlúčiť s dvomi našimi spoluobčanmi. 9.3. 2020 vo veku 89 rokov dotieklo srdce pani **Kataríny Maňovej** z časti obce Veľké Stankovce. Po dlhšej chorobe skončil 10.3.2020 svoju životnú púť vo veku 82 rokov pán **Jaroslav Kamas** z časti obce Veľké Stankovce.

12. 4. 2020 dopísal poslednú stranu knihy svojho života po krátkej, ale ťažkej chorobe vo veku 79 rokov pán **Pavol Ľahký** z časti obce Veľké Stankovce.

Pán **Emil Berko** z časti obce Veľké Stankovce náhle predišiel svojich blízkych do večnosti 17. 5. 2020 vo veku 87 rokov.

18.6.2020 vo veku 60 rokov našiel nečakané svoj konečný cieľ v tichu medzi nebom a zemou pán **Vladimír Miškech** z časti obce Rozvadze.

9.7.2020 vo veku 67 rokov vydýchol poslednýkrát pán **Milan Ondrčka** z časti obce Sedličná.

Pán **Jozef Janiš** z časti obce Veľké Stan-

kovce ukončil svoju pozemskú púť po dlhšej chorobe 11.7.2020 vo veku 69 rokov.

Navždy a bez rozlúčky odišli v septembri šiesti naši spoluobčania. 7.9.2020 vo veku 67 rokov pán **Oliver Haško** z časti obce Malé Stankovce a 21.9.2020 vo veku 56 rokov pán **Miroslav Gaži** z časti obce Veľké Stankovce. 19.9. 2020 zaspala večným spánkom aj pani **Emília Peciarová** z časti obce Rozvadze vo veku 86 rokov. 24.9.2020 vo veku požeňnaných 92 rokov poslednýkrát vydýchla aj pani **Anna Ondrišková** z časti obce Rozvadze. 28.9. 2020 vo veku 87 rokov náhle dotieklo srdce pani **Emílie Križanovej** z časti obce Veľké Stankovce. Vo veku 84 rokov sa 30.9.2020 po dlhšej chorobe minul pozemský čas pani **Eve Škúcej** z časti obce Veľké Stankovce.

9.10.2020 vo veku požeňnaných 91 rokov poslednýkrát vydýchol pán **Ján Ďuriš** z časti obce Veľké Stankovce.

Po krátkej a ťažkej chorobe vo veku 81 vydýchol poslednýkrát pán **Jozef Kuník** z časti obce Malé Stankovce. Svoj boj so životom náhle prehral 18.11.2020 vo veku 88 rokov pán **Ján Tehlár** z časti obce Veľké Stankovce.

Pozemský čas našich zosnulých sa naplnil tak, ako sa naplní čaša životodarným mocom, ako ustane dážď a posledná kvapka klesne ku koreňom, ako doznie ozvena, čo ozýva sa horou.

Ich duše, oslobodené od pozemských obručí, sa priesvitnými krídlami dotýkajú sveta živých spomienkami...

Za ZPOZ Silvia Justusová

HISTÓRIA EPIDÉMIÍ

Infekčné choroby hromadného výskytu sú od nepamäti nevitánym spoločníkom človeka na Zemi. Epidémie smrtiacich chorôb ohrozovali ľudstvo veľmi často. Ich zásahy bývali pritom také radikálne, že ovplyvnili vývoj civilizácií takmer na celom svete. V tomto článku sa dočítate, aké najstrašnejšie epidémie postihli obyvateľov našej planéty v minulosti a ako naši predkovia s nimi bojovali, aby prežili.

Kedysi ľudia verili, že duchovia alebo bohovia ich rozsiahlou smrteľnou chorobou trestajú za ich chyby. Tento nevedecký prístup v minulosti často viedol k nesprávnym reakciám na epidémie a následnému vyhubeniu státisícových populácií. Približne v rokoch 165 až 180 nášho letopočtu sužoval obyvateľov starovekého Ríma „Antoniansky mor“, ktorý spôsobil smrť niekoľkých miliónov ľudí.

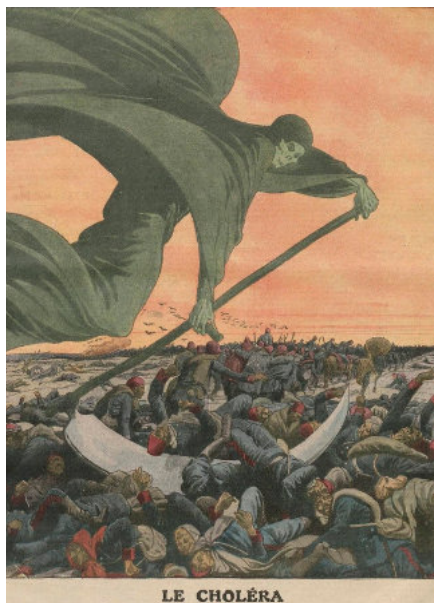

JUSTINIÁNSKY MOR (541 – 542)

Nákaza, ktorá cestovala z Etiópie cez Egypt až do Konštantínopolu (dnešný Istanbul) počas rozkvetu Byzantskej ríše a následne do stredomorských prístavov a pripravila o život až 25 miliónov ľudí, čo bolo asi 13% celkovej populácie v tých časoch. Išlo o vôbec prvú zdokumentovanú epidémiu moru. Zabila toľko ľudí, že ich nebolo ani kde pochovávať. Nákaza dostala názov podľa Justiniána I., vtedajšieho východorímskeho cisára. Pôvodca moru bola patogénna baktéria *Yersinia pestis*.

ČIERNY MOR (1346 – 1353)

Prvá vedecky podložená pandémia moru zasiahla „starý kontinent“ v polovici 14. storočia. Spôsobila záhubu tretiny obyvateľstva vtedajšej Európy a zmenila tak sociálnu štruktúru svetadielu. Pravdepodobne išlo o pľúcny mor, no do dejín sa zapísal ako „čierna smrť“ latinsky „mors nigra“ a svoj strašidelný názov si vyslúžila vďaka jednému príznaku ochore-

nia – nekróze končekov prstov, ktoré sa sfarbovali dočierna. Pôvodom moru bola baktéria *Yersinia pestis*, ktorá precestovala svet. Populácia sa z toho spamätávala 150 rokov. Nezabýjala iba choroba, ktorá mala rýchly priebeh a zabíjala už do týždňa po nakazení, no aj genocída na Židov, Rómov či malomocných, ktorí mali byť šíriteľmi. Smrť blízkych zmenila niektorých ľudí na beštie. Zdraví opustili chorých, takže mnohí skôr pomreli hladom než na chorobu. Služobníctvo si za starostlivosť o svojich pánov nechávalo platiť aj niekoľkonásobok svojej pôvodnej mzdy.

V snahe chrániť pobrežné mestá pred morovými epidémiami začali Taliani v 14. storočí praktizovať karanténu, ktorá pôvodne platila v prístavoch, avšak používala sa aj vo vnútrozemskom styku. Karanténa v časoch moru trvala pôvodne 40 dní a neskôr sa znížila na praktickejších 16. Úrady požadovali od obchodných lodí, ktoré prichádzali do Benátok z infikovaných prístavov, aby pred vykládkou tovaru najskôr 40 dní kotvili a nič nerobili. Pôvod slova karanténa tak pochádza z talianskeho spojenia, quaranta giorni, teda štyridsať dní.

COCOLITZLI (1545 – 1548 a 1576)

Obyvatelia dnešného Mexika nezažívali v 16. storočí práve najšťastnejšie obdobie. Museli čeliť epidémii Cocolitzli, čo v jazyku nahuatl znamená škodca. Išlo o druh vírusovej krvácajúcej horúčky, podobný ebrole. Zvracanie, hnačky a vnútorné krvácanie pripravili o život 5 až

15 miliónov ľudí a podstatne znížila stav pôvodného obyvateľstva v Mexiku až o 80%.

ŠPANIELSKA CHRÍPKA (1918 – 1920)

Písal sa rok 1918, keď sa kuchár Albert Gitchell z Kansasu, sťažoval lekárom na bolesť krku, hlavy a teploty. Vtedy netušil, že sa stane prvou oficiálnou obeťou pandémie, ktorej podľahne 75 miliónov osôb. Názov „španielska chrípka“ nevznikol náhodou, dôvodom bola cenzúra a úmyselné zľahčovanie situácie v Nemecku, VB, Francúzsku a USA, aby nedochádzalo v armádach k poklesu morálky. Preto sa zdalo, že počas 1. svetovej vojny choroba najviac vyčína v Španielsku. Vírus bol špecifický tým, že neútočil primárne na slabších jedincov, ale na každého a spôsoboval prehnajú reakciu imunitného systému.

HIV/AIDS (60-te roky 20. storočia – súčasnosť)

Jedna z najhorších pandémie v dejinách nás trápi už vyše 50 rokov. Vírus HIV sa na človeka po prvýkrát preniesol z primátov, pravdepodobne v západnej alebo strednej Amerike. Medzi ľuďmi sa prenáša nechráneným pohlavným stykom a krvou. Do dnešného dňa zomrelo v dôsledku nákazy vírusom HIV 30 miliónov ľudí, vrátane Freddieho Mercuryho, Ondreja Nepelu či Gia Carangi. Niektorí s chorobou ešte bojujú ako napríklad hviezda seriálu Dva a pol chlapa, Charlie Sheen.

Tak ako dnes, tak aj kedysi platili obmedzenia pohybu ľudí. Stredoveká a aj novoveká spoločnosť nebola vôbec statická, ako si to predstavujeme dnes. Stovky ľudí boli na cestách – cirkevní hodnostári, šľachtici, kupci, vandrujúci tovariši, študenti, ale aj žobráci a tuláci. Všetci títo „putujúci“ ľudia sa stali v prípade vypuknutia morovej nákazy potenciálnymi rozširovateľmi choroby. Vzhľadom na to sa v ohrozených lokalitách posilnili stráže pri mestských bránach, prípadne sa nasadilo vojsko na izoláciu celého územia. Vytvoril sa tzv. sanitný kordón, ktorý dodnes ako pojem slúži pre nárazníkové pásmo, ochrannú zónu nielen pred ľuďmi, ale aj myšlienkami.

Ľudstvo zažilo aj mnohé ďalšie epidé-

mie, ešte nedávno to bola napr. ebola, v stredoveku cholera, týfus, žltá zimnica, či pravé kiahne, no v tomto článku sme spomenuli len tie najstrašnejšie, ktoré zapríčinili najviac obetí.

Choroby boli, sú a budú a nezostáva nám

nič iné len veriť a dúfať, že sa nám takéto strašné epidémie budú vyhýbať. A nielen dúfať, ale sa aj o to pričiniť, a to zdravým životným štýlom, dostatočnou hygienou, budovaním si imunity, neznečisťovať ovzdušie, ale chrániť si prírodu

a hlavne sa musí ľudstvo poučiť, lebo častokrát si obyvatelia našej planéty za vznik a šírenie smrtiacich epidémií mohli sami.

Spracoval: Štefan Šmatlák

Karate-Do

Karate-Do sa voľne prekladá ako cesta prázdnej ruky. Je to bojové umenie známe aj ako Okinawa-Te. Je asi sto rokov staré, pochádzajúce z ostrova Okinawa patriaceho k najjužnejšiemu súostroviu Japonských ostrovov Ryu-Kyu. Na Okinawu sa dostalo z Číny, kde má svoje korene v južnom kláštore Šaolin v provincii Fujian. Tam údajne pôsobil aj mních Ryu-Ryu-Ko, ktorý tam trénoval chuan-fa známejšie ako kung-fu štýl Bieleho žeriava. Odtiaľ prišiel do mesta Fuzhou, v provincii Fukien ležiaceho pri ústí rieky Min na pobreží Východočínskeho mora. Tu sa s ním zoznámil Kanryo Higashionna Sensei, ktorý u neho trénoval asi 15 rokov. Keď sa potom vrátil na Okinawu do mesta Naha, skombinoval to, čo sa naučil v Číne s tradičným Okinawským Tode. Vzniklo tak nové bojové umenie známe ako Naha-

Te. Stal sa uznávaným učiteľom. Jeho najlepším žiakom bol Chojun Miyagi Sensei. Ten naďalej pokračoval v jeho učení a rozvíjaní štýlu, ktorý neskôr pomenoval Goju-ryu, prekladáme ho ako tvrdý a mäkký štýl. Táto línia ďalej pokračuje cez An ichi Miyagiho Sensea na Morio Higaonnu Sensea - dnešného hlavného predstaviteľa IOGKF vo svete, ktorý túto líniu ďalej odovzdal Tetsuji Nakamurovi Sensejovi, ktorý sa stal hlavným šéfinštruktorom a podľa neho je pomenované aj naše Tetsuji Dojo v Trenčianskych Stankovciach. Naš oddiel Shizen Karate Do nasleduje túto svetovo uznávanú líniu a máme ako vzor pri výučbe nových adeptov karatékov práve tieto veľké osobnosti. Je to forma tradičného karate nezaoberajúca sa športovým súťažením, ale venujúca sa fyzickej a mentálnej stránke rozvoja osobnos-

ti jednotlivca a kolektívu. Karate nie je športová disciplína alebo bojové umenie - je to životný štýl, ktorý nám ukazuje cestu k samo zdokonaľovaniu. Preto sa naše tréningy zaoberajú výučbou sebaobrany formou súborného cvičenia kata a bunkai, posilňovaním pomocou tradičného náradia v cvičení hojo-undo, strečingových cvičení juby-undo a ďalších foriem rozvíjajúcich fyzickú stránku cvičiacich. Súčasťou každého tréningu je aj neustále uplatňovanie etiky a etického správania nielen na tréningu, ale aj mimo Dojo. Karate nás vedie cestou sebaovládania, neustáleho vzdelávania, zdokonaľovania, úcty k starším, pomoci druhým a zlepšovaniu ďalších morálnovôľových vlastností. K tomuto je nasmerovaná náplň práce na jednotlivých tréningoch v tomto tradičnom bojovom umení, to je naša cesta.

Karol Krejčí

Najstaršie turistické značenie v Považskom Inovci

Prvá turistická značená cesta na území dnešného Slovenska vznikla koncom 19. st. v okolí Banskej Štiavnice. Vyznačoval ju miestny turistický spolok. Turistické pásové značenie tak, ako ho poznáme v súčasnosti, vzniklo počas prvej Česko-Slovenskej republiky, v rokoch 1920 – 1930. Postupne boli vyznačované takmer všetky pohoria v ČSR. V r. 1940 bolo na Slovensku evidovaných takmer 11 000 km značkových chodníkov. Pre porovnanie, aktuálne je na území Slovenska vyznačovaných približne 15.000 km značkových turistických trás.

V r. 1921 bol v Trenčíne založený Klub československých turistov. Prvá turistická mapa našej oblasti bola vydaná v r. 1928, pod názvom „Střední Pováží mapa značených cest turistických“. Vydanie mapy inicioval a bol aj jej vydavateľom Odbor Československých turistov v Trenčíne, zhotovil ju Vojenský zemepisný ústav v Prahe. Mierka mapy bola 1 : 200 000, teda 1 cm = 2 km. Mapa zobrazovala pomerne rozsiahle územie od Uherského Brodu, Hornej Bečvy a

Javorníkov na západe, Senicu a Dobru Vodu na juhu, po Prievidzu a Topoľčany na východe a po Dolný Kubín, Zázrivú a Skalité na severe. V okolí našej obce boli vyznačované viaceré cesty. Žltá značka zo železničnej stanice Belá, cez Trenč. Turnú na vrch Javorie. Túto značkovú cestu na súčasných mapách už nenájdeme, miestni turisti ju však stále využívajú ako alternatívu výstupu na Inovec, určité fragmenty z nej sú označené v teréne značkou VŠ. Ďalšou cestou bola zeleno značená turistická cesta z Beckova cez Selec, na vrchol Inovca. Táto cesta sa s menšími úpravami v teréne používa dodnes, v súčasnosti je vyznačovaná až na železničnú stanicu na Járkoch v Mníchovej Lehote. Ďalšou značkou, ktorá prechádzala aj katastrálnym územím Veľkých Stankoviec, bola červeno značená trasa z Trenčína, cez Járky, Inovec, Panskú Javorinu, až po Banku pri Piešťanoch. Červená turistická cesta hrebeňom Považského Inovca sa s menšími obmenami používa aj v súčasnosti.

V severozápadnej časti Považského Inovca, boli počas prvej ČSR značky v teréne vyznačené so súhlasom vlastníka pozemkov. Podľa interných dokumentov vtedajšieho vlastníka lesov Domovného lesného priemyslu, ú. s. z. r. 1933, mohli turisti vstupovať do lesa iba po vyznačených turistických cestách, za dodržania vtedajších lešnopolicajných predpisov. Domovný lesný priemysel za zaviazal zriaďovať, udržiavať a osádzať turistické značky a orientačné tabule na cestách, pozemkoch a budovách, prístupných peším návštevníkom.

Ani po 92 rokoch od vyznačenia prvých turistických značiek nevedie cez katastre našich obcí žiadna turistická značená cesta, s výnimkou krátkeho úseku, v k. ú. Veľké Stankovce, cez ktorý vedie červená značená cesta od vrcholovej kóty Inovca po koniec zjazdovky a zelená značená cesta od kóty Pod Inovcom po koniec zjazdovky.

Zdroj: archív autorky a <http://chartae-antiquae.cz/cs/maps/36299>

Zlatica Kremeňová

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

od 09.09. do 30.11.2020

Vitajte, naši najmladší:

Dávid Kubiš
Sandro Prekop
Julián Kavan
Michal Vavruš

Tomáš Škúci
Zuzana Škúca
Jasmína Patková
Lukáš Rožník
Miroslav Vojtek

Priťahovalo sa 15 občanov
Odstahovalo sa 16 občanov
Manželstvo uzavrelo 6 párov

Navždy nás opustili:

Peciarová Emília vo veku 86 rokov
Gaži Miroslav vo veku 56 rokov
Ondrišková Anna vo veku 92 rokov
Križanová Emília vo veku 87 rokov
Škúca Eva vo veku 84 rokov
Đuriš Ján vo veku 91 rokov
Kuník Jozef vo veku 81 rokov
Tehlár Ján vo veku 88 rokov

Strieborné sobáše

Jozef a Marcela Svatíkoví
Ivan a Iveta Jančovi
Milan a Alena Drevenní

Zlaté sobáše:

Štefan a Emília Jančovi

66 výročie sobáša:

Ján a Anna Mojžišovi

Štatistika k 30.11. 2020

Spolu 3.400 občanov: z toho muži 1 681, z toho ženy 1 719

Čo je nové v knižnici?

Do knižničného fondu pribudli nasledovné tituly:

Beletria pre dospelých

Dempsey E. - Biela ruža, čierny les, Strout E. - Amy a Isabelle, Hanišová V. - Dlhá trať, Šimulčíková J. - Druhý muž, Jarkovská E. - Spútaný divočinou, Hamarová D. - Posledná kniha, Hajduková M.E. - Berlínske hviezdy, Červenák J. - Prízraky na Devíne, Macková T. - Vinná láskou, Kleypasová L. - Prenasledovaná kráska, Hajdu E. - Denník víl, Karika J. - Smršť, Russell K.E. - Ty krásna temná Vanessa, Patchettová A. - Holandský dom, Gregory P. - Tri sestry, tri kráľovné, Červenák J. - Anjel v podsvetí, Lugand A.M. - Smútok lásku neodplaví, Pronská J. - Právo na lásku, Horst J.L. - Dymová clona, Gillerová K. - Priveľa tajomstiev, Šulajová Z. - Oheň v srdciach, Beňová E.D. - Navždy mojou.

Beletria pre deti

Lagercrantz R. - Moje srdce sa smeje a veselí a Vrtkavé šťastie, Kinney J. - Denník odvážneho bojka 14, Ennis - Hill J. - Tajná skrýša a Prečarovný psík.

DFS LAMPÁŠIK

*Vianoce sú sviatky lásky, pokoja a mieru.
Stále to maj na pamäti a ničím ich neruš!
Cez Vianoce vyber úsmev a rozďaj ho všetkým.
Dávaj si naň dobrý pozor, aby nebol riedky.
Cez Vianoce vyber lásku, každému daj trochu,
nech nám nikdy nezovšednie, ani v Novom roku!*

Všetkým rodičom a priaznivcom folklóru, ale hlavne deťom DFS Lampášik prajem veľa dobrého zdravia, lásky svojich blízkych, veľa chuti a vytrvalosti vydržať a neopustiť rady folkloristov v tomto náročnom čase i v nasledujúcom období. Teším sa na skoré stretnutia!

Mgr. T. Kadáková

Darujme si krásne spomienky

Všimli ste si, že sa už s našimi blízkymi nestretávame tak často ako kedysi? Všetko dôležité si povieme cez počítač, v lepšom prípade cez mobil. Žijeme v uponáhľanej dobe a v protí pandemických opatreniach, bohužiaľ aj na úkor najbližších. Zrejme mi dáte za pravdu, že vianočný čas, keď sa stretne celá rodina pri jednom stole, je najkrajším obdobím v roku. Vyvesme preto na vchodové dvere svojho domu tabuľu s nápisom Vstup predvianočnému stresu a zhonu zakázaný. Odložme preto čistiace prostriedky a darujme sebe i svojim najmilším najkrajší dar - nezabudnuteľné spomienky. Aby Váš predvianočný čas bol nielen spoločne strávený, ale aj chutný a voňavý, prinášam Vám recepty, ktoré Vášmu sviatočnému stolu dodajú tú správnu vianočnú atmosféru.

Kokosové štvorce

Potrebuje:

1 balík tortových oblátok, 250 g kokosovej múčky, 250g rastlinného tuku, 1 konzervu kondenzovaného mlieka, čokoládovú polevu na zdobenie.

Postup:

Rastlinný tuk rozpustíme, prilejeme kondenzované mlieko a primiešame kokosovú múčku. Asi centimeter hrubú vrstvu ešte teplej hmoty natrieme na polovicu tortových oblátok a prikryjeme druhou časťou oblátok. Mierne zaťažíme. Vychladnuté oblátky pokrájame na štvorce a jedným koncom namočíme do čokoládovej polevy.

Medové tyčinky - recept starých gazdiniek z roku 1940

Večer sa vymieša 60dkg polohrubej múky, 30dkg práškového cukru, 4 celé vajcia, 7 lyžíc medu, na 3 špice noža nátrou (jedlá sóda bikarbóna). Cesto sa položí na tanier posypaný múkou a nechá sa cez noc odpočívať. Ráno sa prepracuje, vyvaľká a vykrajujú sa tyčinky, ktoré sa pečú v teplej rúre.

Verím, že si pri chystaní vianočných sladkostí vyberiete a k Vašej vianočnej pohode prajem dobrú vianočnú chuť!

A.N.